

A בס"ד
Intro
Today we will learn מ'דף מ' of בבא קמא. Some of the topics we will learn about include.

The Braisa's Halachah of אפוטרופסים
אין משלמין כופר
A who was appointed to guard the ox, and it became a מועד, if the שור killed a person, the אפוטרופוס does not pay any כופר, because, as the Gemara explains the Braisa holds

כופרא כפרה
ויתמי לאו בני כפרה נינהו
The obligation of כופר is an atonement, and not ממונא, compensation, and therefore the יתומין who are not yet of age for כפרה, do not pay כופר.

The Machlokes and רבנן רבי ישמעאל in whether the כופר amount is assessed according to דמי ניזק
The ניזק's value
OR
דמי מזיק
The מזיק's value;
And the two explanations for this Machlokes.

A

אפוטרופסים
אין משלמין כופר

כופרא כפרה
ויתמי לאו בני כפרה נינהו

The Machlokes
רבי ישמעאל and רבנן
whether the כופר amount is
assessed according to

דמי ניזק
or
דמי מזיק

B The Braisa's Halachah of שאלו בחזקת תם
ונמצא מועד
If a person borrowed someone's שור on the assumption that it was a תם שור, but it was actually a מועד שור, and it gored another שור.
בעלים משלמין חצי נזק
ושואל משלם חצי נזק
The owner and the שואל are both liable, and they each pay for half the הניזק, which in all amounts to שלם.

הועד בבית שואל
והחזירו לבעלים
If when the שור was borrowed it was a תם, and in the שואל's jurisdiction the שור became a מועד, and after the שור was returned to its owner it gored another שור.

בעלים משלמין חצי נזק
ושואל פטור מכלום
The owner pays for half the הניזק, however the שואל does not pay anything.

B

שאלו בחזקת תם
ונמצא מועד

הועד בבית שואל
והחזירו לבעלים

C The three explanations for the contradiction between the רישא and סיפא in whether רשות משנה

The שור's transfer to a new jurisdiction removes its status of מועד or not.

The previous Mishnah's Halachah of שור האצטדין

אינו חייב מיתה

If an ox that was trained to gore others kills a person, the שור is not put to death.

The Machlokes רב and שמואל regarding מהו לגבי מזבח

Whether a שור האצטדין is qualified to be brought as a Korban on the Altar?

C

רשות משנה

שור האצטדין
אינו חייב מיתה

מהו לגבי מזבח

1 So let's review ...

The Gemara cites a Braisa

ת"ר אפוטרופוסים משלמין מן העלייה

A אפוטרופוס who was appointed to guard the תומין's ox, and it became a מועד, if the שור gored another ox, he pays נזק from other assets. However,

ואין משלמין כופר

If the שור killed a person, the אפוטרופוס does not pay כופר, because, as the Gemara explains the Braisa holds

כופרא כפרה ויתמי לאו בני כפרה נינהו

The obligation of כופר is a כפרה, an atonement, and is not ממונא, compensation; and therefore, the יתומין who are not yet of age for כפרה, do not pay כופר.

1

תנו רבנן...

אפוטרופוסים

ואין משלמין כופר

If the שור מועד killed a person, the אפוטרופוס does not pay כופר

Because, כופרא כפרה ויתמי לאו בני כפרה נינהו

משלמין מן העלייה

If the שור מועד gored another ox, he pays נזק from other assets

2 The Gemara goes on to suggest that כופרא כפרה is possibly a Machlokes in a Braisa:

The Pasuk states

אם כופר יושת עליו ונתן פדיון נפשו

The רבנן say

דמי ניזק

כופר is assessed according to the ניזק's value

ר' ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה disagrees and says

דמי מזיק

כופר is assessed according to the מזיק's value.

The Gemara initially assumes that the Machlokes is as follows:

The רבנן hold דמי ניזק, because

כופרא ממונא הוא

He pays the ניזק's value to compensate for the loss.

While רבי ישמעאל holds דמי מזיק, because

כופרא כפרה

He pays his own value, to achieve atonement for himself.

2

The Gemara goes on to suggest that כופרא כפרה is possibly a Machlokes...

בריתא:

אם כופר יושת עליו ונתן פדיון נפשו

ר' ישמעאל קני ל' ר"י בן ברקא:

דמי מזיק

כופר is assessed according to the מזיק's value

רבנן:

דמי ניזק

כופר is assessed according to the ניזק's value

The Gemara assumes the Machlokes is:

כופרא כפרה

כופרא ממונא הוא

3 However, רב פפא says, this is not necessarily so. All might agree that
 כופרא כפרה הוא
 And the Machlokes is in the interpretation of the Pasuk:
 The רבנן hold
 בדניזק שיימינן
 Because there is a גזירה שוה of the word שיתה;
 The Pasuk here states
 אם כופר יושת עליו
 And an earlier Pasuk referring to ולדות states
 כאשר ישית עליו בעל האשה
 מזה להלן בדניזק
 אף כאן בדניזק
 Just as the שיתה there refers to the assessment of the גיזק,
 the עובר; so too, שיתה here refers to the assessment of the
 גיזק.
 While רבי ישמעאל holds
 בדמזיק שיימינן
 Because the Pasuk here specifies
 ונתן פדיון נפשו
 ונתן פדיון נפשו
 implies the value of the one who pays, the מזיק;
 While the רבנן say
 אין פדיון נפשו כתיב
 מיהו כי שיימינן בדניזק שיימינן
 כזו, but the כופר indeed means that the כופר atones for the מזיק, but the
 גיזק is assessed according to the value of the זיק.
 =====

3

However, רב פפא says, this is not necessarily so...

**All might agree that
 כופרא כפרה הוא
 the Machlokes is in the
 interpretation of the Pasuk:**

<i>רב פפא holds:</i> בדמזיק שיימינן Because the Pasuk here specifies ונתן פדיון נפשו implies the value of the one who pays, the מזיק; <i>While the רבנן say אין פדיון נפשו כתיב מיהו כי שיימינן בדניזק שיימינן</i>	<i>The רבנן hold:</i> בדניזק שיימינן גזירה שוה of the word שיתה; כאשר יושת עליו בעל האשה אם כופר יושת עליו מה להלן בדניזק אף כאן בדניזק

4 The Gemara proceeds and questions, now that we
 established כופרא כפרה
 שור של שני שותפין
 כיצד משלמין כופר
 If the שור was owned by two partners, what כופר
 amount does each partner pay?
 If we are to say
 משלם האי כופר והאי כופר
 Each one pays the complete כופר amount to atone for
 himself;
 כופר אחד אמר רחמנא
 ולא שני כופרין
 The Pasuk mentions only one כופר amount not two.
 And if we are to say
 האי חצי כופר והאי חצי כופר
 Each one pays only half the כופר amount;
 כופר שלם אמר רחמנא
 ולא חצי כופר
 The כפרה for each person is achieved only with a complete
 כופר, but not with a partial כופר.

 The question remains unresolved.
 =====

4

כופרא כפרה

**שור של שני שותפין
 כיצד משלמין כופר**

<i>If we are to say</i> משלם האי כופר והאי כופר Each one pays the complete כופר amount to atone for himself; כופר אחד אמר רחמנא ולא שני כופרין	<i>And if we are to say</i> האי חצי כופר והאי חצי כופר Each one pays only half the כופר amount כופר שלם אמר רחמנא ולא חצי כופר

The question remains unresolved.

5 The Gemara cites a Braisa

ת"ר שאלו בחזקת תם
ונמצא מועד

If a person borrowed someone's שור on the assumption that it was a תם שור, but it was actually a מועד שור, and it gored another שור.

בעלים משלמין חצי נזק
ושואל משלם חצי נזק

The owner and the שואל are both liable, and they each pay for half the היזק, which in all amounts to שלם, because as Rashi explains

נטירותא דתם מיהא קיבל עליה

ובעלים הואיל ולא הודיעהו משלמין החצי

The שואל accepted upon himself to provide the שמירה of a תם, which he did not do, therefore he must pay נזק חצי as a תם does; and the owner did not instruct the שואל to provide the שמירה of a מועד, therefore he must pay the other half to complete שלם as a מועד does.

The Braisa continues

הועד בבית שואל

והחזירו לבעלים

If when the שור was borrowed it was a תם, and in the שואל's jurisdiction the שור became a מועד, and after the שור was returned to its owner it gored another שור.

בעלים משלמין חצי נזק

ושואל פטור מכלום

The owner pays for half the היזק, and the שואל does not pay anything.

5

ת"ר שאלו בחזקת תם
ונמצא מועד

If a person borrowed someone's שור on the assumption that it was a תם שור - but it was actually a מועד שור and it gored another שור.

בעלים משלמין חצי נזק
ושואל משלם חצי נזק

The owner and the שואל are both liable, and they each pay for half the היזק

נטירותא דתם מיהא קיבל עליה

ובעלים הואיל ולא הודיעהו משלמין החצי

The שואל accepted upon himself to provide the שמירה of a תם, which he did not do,

therefore he must pay חצי נזק as a תם does;

and since the owner did not instruct the שואל to provide the שמירה of a מועד,

therefore he must pay the other half to complete שלם as a מועד does.

הועד בבית שואל
והחזירו לבעלים

If when the שור was borrowed it was a תם, and in the שואל's jurisdiction the שור became a מועד, and after the שור was returned to its owner it gored another שור.

בעלים משלמין חצי נזק
ושואל פטור מכלום

The owner pays for half the היזק and the שואל does not pay anything.

6 The Gemara asks that the סיפא and רישא seemingly contradict each other?

The סיפא rules the owner pays only נזק חצי which implies רשות משנה
The שור מועד becomes a תם through its transfer from the שואל back to the owner.

While the רישא rules that together they pay שלם נזק which implies רשות אינה משנה
The שור remained a מועד when it was transferred from the owner to the שואל?

The Gemara offers three explanations.

1.

רבי יוחנן says

תברא

מי ששנה זו לא שנה זו

The רישא and סיפא are two different opinions. The רישא holds רשות אינו משנה, and therefore even in the סיפא's case the owner must pay שלם נזק, because it remains a מועד. And the סיפא holds רשות משנה, and therefore even in the רישא's case the owner and שואל together pay only נזק חצי because it becomes a תם.

6

The סיפא rules the owner pays נזק חצי which implies

רשות משנה

The שור מועד becomes a תם through its transfer from the שואל back to the owner

The רישא rules that they pay שלם נזק which implies

רשות אינה משנה

The שור remained a מועד when it was transferred from the owner to the שואל?

1

רבי יוחנן

תברא

מי ששנה זו לא שנה זו

The רישא and סיפא are two different opinions.

And the סיפא holds

רשות משנה

and therefore even in the רישא's case the owner and שואל together pay only נזק חצי because it becomes a תם.

The רישא holds

רשות אינו משנה

and therefore even in the סיפא's case the owner must pay שלם נזק because it remains a מועד.

7

2.

רבה says

מדרישא רשות אינה משנה

סיפא נמי רשות אינה משנה

Both the רישא and סיפא hold that רשות אינו משנה, and in the סיפא the owner pays only נזק חצי but not שלם נזק because דא"ל לאו כל כמינך

דמייעדת ליה לתוראי

The owner claims that the שואל had no right to transform his ox into a מועד.

3.

רב פפא says

מדסיפא רשות משנה

רישא נמי רשות משנה

Both the סיפא and רישא hold that רשות משנה, and in the רישא they pay שלם נזק because משום דכל מקום שהולך שם בעליו עליו

The שור is always considered in its owner's jurisdiction even while it was with the שואל.

Therefore, there was no שינוי רשות.

=====

7

2

רבה

מדרישא רשות אינה משנה
סיפא נמי רשות אינה משנה

Both the רישא and סיפא hold that רשות אינו משנה and in the סיפא the owner pays only נזק חצי - because

דא"ל לאו כל כמינך

דמייעדת ליה לתוראי

The owner claims that the שואל had no right to transform his ox into a מועד.

3

רב פפא

מדסיפא רשות משנה
רישא נמי רשות משנה

Both the סיפא and רישא hold that

רשות משנה

and in the רישא they pay שלם נזק - because

משום דכל מקום שהולך שם בעליו עליו

The שור is always considered in its owner's jurisdiction even while it was with the שואל.

Therefore, there was no שינוי רשות

8 The previous Mishnah mentioned

שור האצטדין
אינו חייב מיתה
If an ox that was trained to gore others kills a person, the שור is not put to death, because the Pasuk states
כי יגח שור את איש וגו' סקל יסקל
ולא שיגחיהו
Only if the ox gores on its own is it put to death, but not if others incited it to gore.

The Gemara cites a Machlokes regarding מהו לגבי מזבח
Is a שור האצטדין qualified to be brought as a Korban on the Altar?
רב אמר כשר
אנוס הוא
רב holds a שור האצטדין is qualified for a Korban, and it is not considered a נוגח which is פסול, because it was forced to do so.
ושמואל אמר פסול
הרי נעבד בו עבירה
שמאל holds a שור האצטדין is disqualified for a Korban, because it is considered a נוגח since a person was killed through the שור.

The Gemara concludes with a Braisa that supports רב
שור האיצטדין
אינו חייב מיתה
וכשר לגבי מזבח
מפני שהוא כמעושה

8

שור האצטדין
אינו חייב מיתה

If an ox that was trained to gore - kills a person, the שור is not put to death, because the Pasuk states

כי יגח שור את איש וגו' סקל יסקל
ולא שיגחיהו

Only if the ox gores on its own is it put to death, but not if others incited it to gore.

מהו לגבי מזבח

Is a שור האצטדין qualified to be brought as a Korban on the Altar?

שמואל אמר
פסול

הרי נעבד בו עבירה

It is considered a נוגח since a person was killed through the שור.

רב אמר
כשר

אנוס הוא

It is not considered a נוגח which is פסול, because it was forced to do so.

ברייחא:

שור האיצטדין
אינו חייב מיתה
וכשר לגבי מזבח
מפני שהוא כמעושה